

**PLAN DAVANJA KONCESIJA ZA DETALJNA
GEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA I EKSPLOATACIJU
MINERALNIH SIROVINA ZA 2011.GODINU SA
PROGRAMOM JAVNE RASPRAVE**

Pravni okvir	Zakon o koncesijama (“Službeni list CG”, br.8/09), Zakon o rudarstvu (“Službeni list CG”, br.65/08) i Zakon o geološkim istraživanjima („Službeni list RCG“, br. 28/93, 27/94, 42/94 i 26/07).
Opis dokumenta	<p>Plan davanja koncesija odnosi se na analizu i ocjenu postojećeg stanja i to u pogledu opisa predmetnih koncesija, lokacija na kojima se može vršiti koncesiona djelatnost i rokovima za objavljivanje javnih oglasa za davanje koncesija.</p> <p>Plan je vođen jasnom vizijom budućeg stanja u prostoru koji uvažava principe održivog razvoja i obezbjeđuje racionalno korišćenje mineralnog resursa.</p>
Period sprovođenja	2011.godina
Status dokumenta	Nacrt
Datum verzije	14.06.2011.god.
Korisnici	Vlada Crne Gore Ministarstvo ekonomije Ministarstvo održivog razvoja i turizma Ministarstvo finansija Poreska uprava

Nacrt

Na osnovu člana 7 stav 1 Zakona o koncesijama („Službeni list“ CG“, broj 8/09), Vlada Crne Gore, na sjednici od _____2011. godine, je utvrdila

N A C R T P L A N A
DAVANJA KONCESIJA ZA DETALJNA GEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA I
EKSPLOATACIJU MINERALNIH SIROVINA ZA 2011.GODINU SA
PROGRAMOM JAVNE RASPRAVE

Jedan od ciljeva je i uspostavljanje transparentnih uslova za davanje koncesija u cilju ravnopravnosti svih zainteresovanih subjekata, odnosno, učesnika u postupku davanja koncesija za korišćenje mineralnog resursa, kao i stvaranje uslova za rješavanje otvorenih pitanja od značaja za ostvarivanje prava na koncesiju.

Pored toga, koncesije se daju radi obezbjeđenja odgovarajućeg javnog interesa, unapređenja rudarske djelatnosti, obezbjeđenja održivog korišćenja neobnovljivog mineralnog resursa zasnovanog na njegovom dugoročnom korišćenju, veće zaposlenosti, kao i racionalnog, ekonomičnog, pravilnog i efikasnog korišćenja prirodnih bogatstava, tehničko-tehnološkog unapređenja i očuvanja životne sredine.

Dosadašnja iskorišćenost mineralnih sirovina i realna mogućnost njihovog daljeg i optimalnijeg korišćenja nameću potrebu za njihovim daljim istraživanjima, eksploatacijom i korišćenjem u skladu sa savremenim dostignućima nauke, tehnike i tehnologije i racionalnim upravljanjem prema međunarodnim standardima.

U tom cilju je neophodno, da se primjenom zakonskih i drugih propisa pristupi sprovođenju procedure za davanje koncesija pod jednakim, transparentnim i nediskriminatorским uslovima, uz nadoknadu koja mora biti adekvatna valorizaciji prirodnog bogatstva, kako bi se na optimalan način koristili mineralni resursi. Međutim, mora se voditi računa da se korišćenje prirodnih resursa odvija na održiv način. U praksi se davanje koncesija pokazalo kao optimalan model valorizacije prirodnih potencijala.

U Crnoj Gori je registrovano 14 pojava nemetaličnih mineralnih sirovina među kojima su tehničko-građevinski (u daljem tekstu: TGK) i arhitektonsko-građevinski (ukrasni) kamen (u daljem tekstu: AGK).

Inače, od svih nemetala, najveće trend rasta broja ležišta i pojava imaju, upravo, naprijed navedene mineralne sirovine. Uglavnom, sve registrovane nemetalične mineralne sirovine imaju svoje mjesto u strateškom značaju za razvoj države. Među njima su, posebno, izdvojeni TGK i AGK, kao najznačajnije nemetalične mineralne sirovine.

Svi su izgledi, ne bez razloga, da će se ove mineralne sirovine, vrlo brzo, po značaju za privredni razvoj Crne Gore, a posebno za strategiju razvoja, svrstati među najznačajnije mineralne sirovine uopšte. Niz je razloga za ovakvu tvrdnju, kao što su: značajan broj ležišta i pojava različitih vrsta i tipova uz tendenciju njihovog povećavanja, ravnomjerna raspoređenost ležišta i pojava, lokacije, kratki vremenski period za izgradnju i otvaranje rudnika, uslovi eksploatacije, potražnje na tržištu, pristupni putevi do ležišta i pojava, neka su blizu manjih ili većih morskih pristaništa i dr.

Najznačajnija mineralna sirovina u Crnoj Gori je AGK ili, kako se najčešće naziva, ukrasni građevinski kamen. U doglednoj budućnosti ova nemetalna mineralna sirovina mogla bi se, po značaju za privredni razvoj Crne Gore, a posebno za strategiju razvoja, svrstati među najznačajnije mineralne sirovine uopšte, u koje su, za sada, uvršteni samo crveni boksiti i ugalj. Takva očekivanja zasnivaju se na nizu povoljnih faktora, kao što su: brojnost ležišta i pojava različitih vrsta i tipova kamena, razmještaj i lokacije ležišta i pojava, kratko vrijeme neophodno za izgradnju rudnika, povoljnost u vezi sa nabavkom i održavanjem opreme i dr.

Po broju ležišta i pojava, AGK je na drugom mjestu među čvrstim mineralnim sirovinama, poslije crvenih boksita, a sa bigrom, kao specifičnom vrstom AGK, na prvom mjestu. Svako ležište i pojava AGK je specifično i sa jedinstvenim kamenom, što je, uz dobar marketing, bitno za uspješan plasman.

Treba istaći da su ležišta i pojave AGK ravnomjerno raspoređeni na teritoriji Crne Gore, što je povoljno sa gledišta lokalne potrošnje, kao i zapošljavanja, odnosno, radne snage. Do ležišta i većine pojava AGK postoje pristupni putevi, odnosno, infrastruktura je na zadovoljavajućem nivou.

U pogledu ekološke komponente u strategiji razvoja Crne Gore značajno je da površinski kopovi ukrasnog kamena pružaju više mogućnosti od drugih da se u konačnom rezultatu teren kopa oplemeni i učini ambijentalno i sadržajno bogatijim u odnosu na stanje prije otpočnjanja radova. Takvi objekti su izazov za stvaralačku imaginaciju u pogledu pejzažne arhitekture, prostornog planiranja, pa i ekoloških sadržaja, odnosno, sa aspekta očuvanja i zaštite prirode. Za ekološku državu nije niti smije biti zamrzavanja svake privredne aktivnosti u primarnim djelatnostima, jer bi to vodilo stagnaciji i zaostajanju i negiralo bi plemeniti smisao ekološke ideje. Pravi smisao je da se radi i razvija, ali da se pri tome biraju najkorisnije ili bar najmanje štetne varijante u ekološkom pogledu.

U Crnoj Gori ležišta i pojave TKG su krečnjačko-dolomitskog i izuzetno dolomitsko-krečnjačkog sastava. S obzirom na geološku građu Crne Gore, broj sličnih ležišta i pojava može da ima tendenciju rasta. Ova mineralna sirovina je jeftina, pa sa tog aspekta ne trpi skupi transport. Znači, lokacija geološke formacije i potencijalnog rudnog tijela je ključni faktor za uvrštavanje u ležište i rentabilnu eksploataciju. Naravno, kvalitet se podrazumijeva, a lokacija razmatra i u odnosu na mogućnost transporta i na blizinu potrošača.

Ležišta TGK, kao što je već istaknuto, su ravnomjerno raspoređena na teritoriji Crne Gore i uglavnom se nalaze blizu većih potrošača.

Geološke specifičnosti Crne Gore i izvjesni deficit u pogledu istraženih ležišta šljunka i pijeska, kao i posljedice eksploatacije šljunka i pijeska iz korita rijeka, koja su dovela do znatnih deformacija korita, obala i čitavih područja, uslovili su da TGK postane supstitut šljunka i pijeska.

Tehničko-građevinski kamen je dobrog kvaliteta, ali rijetko vrhunskog, koji bi odgovarao i najstrožijim zahtjevima za habajuće slijeve puteva sa velikim opterećenjima ili za brze pruge. Ležišta takvog kamena se nalaze u kompleksima magmatskih stijena, uključujući vulkanske, kao što su pojave u području Crmnice, odnosno, opštine Bar, a koja je jedna od njih i predmet godišnjeg plana za dodjelu koncesija za 2011. godinu.

Registrom mineralni sirovina u Crnoj Gori su obuhvaćena 4 ležišta i pojave bentonita (montmorionitske gline) – 2 na području Crmnice (koja su predmet ovog plana), a 2 u blizini Šavnika. Ovaj broj će se povećavati, jer brojne pojave bentonita (Gornjepoljski vir, Saljani i dr.), konstatovane mahom pri istraživanju bentonita ili pri izradi geoloških karata, nijesu obrađene kao rudne pojave, niti istražene da bi u slučaju pozitivnih rezultata zadobile status ležišta.

Shodno dosadašnjim ispitivanjima, osnovna orijentacija primjene bentonita usmjerena je ka proizvodima za dubinsko bušenje i injektiranje, za proizvodnju punila, pesticida i sredstava za bistrenje pića.

Predmet koncesija

Koncesije za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina definisane su Zakonom o koncesijama („Službeni list CG“, br.08/09), Zakonom o rudarstvu („Službeni list CG“, br.65/08) i Zakonom o geološkim istraživanjima („Službeni list RCG“, br. 28/93, 27/94, 42/94 i 26/07).

Istražno-eksploatacioni prostori mineralnih sirovina za koja se predviđa dodjela koncesija:

1. „Štur“ (AGK), Opština Pljevlja
2. „Žoljevica“ (AGK), Opština Andrijevica
3. „Skrbuša“ (AGK), Opština Kolašin
4. „Gradina“ (AGK), Opština Kolašin
5. „Bijelo Polje“ (bentoniti), Opština Bar
6. „Bijela šuma“ (bentoniti), Opština Bar
7. „Velja Gorana“ (TGK), Opština Bar
8. „Crni krš“ (keratofir), Opština Bar.

Realizacija ugovora podrazumijeva racionalno korišćenje, odnosno, eksploataciju predmetnih mineralnih sirovina u skladu sa Zakonom o rudarstvu, poštovanje projektovanih i ugovoreni kapaciteta i dinamike realizacije koncesionih

aktivnosti, vršenje geoloških istraživanja u cilju povećanja ukupnih rezervi, shodno odredbama Zakona o geološkim istraživanjima, primjenu propisa i utvrđenih mjera zaštite životne i radne sredine.

Da bi se pristupilo izvođenju eksploatacije i izgradnji rudarskih objekata, koncesionari su dužni da prethodno urade odgovarajuću tehničku dokumentaciju i da na istu pribave odobrenja od strane resornog ministarstva.

Tehničku dokumentaciju izrađuju u svemu u skladu sa usvojenom ponudom i odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o geološkim istraživanjima koje mu po zaključivanju ugovora utvrđuje resorno ministarstvo.

Pribavljanje odobrenja za eksploataciju i odobrenja za upotrebu rudarskih objekata (tehnički prijem po odobrenim projektima i odobrenim tehničkim postupcima) ne isključuje obavezu koncesionara da u skladu sa zakonskim propisima od nadležnih organa pribave i druga potrebna odobrenja i saglasnosti.

Po pribavljanju svih odobrenja od resornog ministarstva pa do isteka koncesije, koncesionari su dužni da koriste stečeno pravo za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju predmetnih mineralnih sirovina, kao i njene prerade i da te proizvode plasiraju (realizuju) na tržište.

Položaj i osnovne karakteristike istražno-eksploatacionih prostora mineralnih sirovina čija se detaljna geološka istraživanja i eksploatacija predviđa

1. „Štur“ (AGK), Opština Pljevlja

Miocenski baseni Rađevići i Glisnica nalaze se sjeverozapadno od Pljevalja, oko 15 km. Sjevernim obodom ovih basena, od sela Mramora na zapadu, preko Jakupovog groba i Štura, do velikih Krća na istoku, razvijeni su u dužini od oko 6 km slatkovodni krečnjaci, koji se tradicionalno koriste za zidanje objekata i za izradu nadgrobnih spomenika. Pristup pojavi slatkovodnih miocenskih krečnjaka u predjelu Štura moguć je putem Pljevlja – Boljanići, og koga se na 2 km, prije Boljanića, odvaja put za Jakupov grob, kao i putem Pljevlja – Gradac od koga se odvaja put za Glisnicu i Jakupov grob.

Istražno-eksploatacioni prostor „Štur“ pripada listu „Pljevlja“, 1:100 000, odnosno, listu „Boljanići“, 1:25 000.

Koordinate graničnih tačaka, dužine strana istražno-eksploatacionog prostora „Štur“:

	KOORDINATE		KOTE	DUŽINA	POVRŠINA (ha)
	X	Y	Z	STRANA (m)	
A	4 810 520	6 598 010	1040	AB = 720	53
B	4 809 920	6 598 400	960	BC = 310	
C	4 809 610	6 598 400	900	CD = 800	
D	4 809 610	6 598 200	970	DE = 310	
E	4 809 920	6 598 200	1025	EF = 400	
F	4 809 920	6 598 800	1028	FG = 720	
G	4810 520	6 598 400	1035	GA = 390	

Za žučkaste slatkovodne bigrovite biomikritske krečnjake miocenske starosti prostorno i genetski su vezani pojave arhitektonsko-građevinskog kamena u predjelu Štura.

Biomikritski krečnjaci su dobro razvijeni, koji su masivni, donekle i bankoviti i jedri sa brojnim kalupima puževa i školjki.

Krečnjaci Štura su sedimentnog porijekla, tipični produkti jezerskih uslova sedimentacije. Njihov postanak je vezan za egzistovanje slatkovodnog jezera u srednjem miocenu.

Izvedena su osnovna geološka istraživanja tokom 1986.godine. Dobijeni rezultati istraživanja geoloških i laboratorijskih analizirani su i prikazani u „Elaboratu o osnovnim geološkim istraživanjima AGK lokaliteta „Štur“ kod Pljevalja“.

Izvedenim obimom istražnih radova nijesu mogle biti dokazane rezerve C₁ kategorije. Izvršene je procjena na oko 4.000.000 m³ C₂ i D₁ kategorije. Rezultati koji su dobijeni kroz dosadašnja istraživanja, ukazuju na visok stepen perspektivnosti lokalnosti „Štur“, za dokazivanje ekonomski isplativih rezervi ove vrste AGK.

Na osnovu kvalitativnih osobina, AGK „Štura“ može imati široku primjenu u proizvodnji ploča za oblaganje unutrašnjih vertikalnih i horizontalnih površina i ploča za oblaganje spoljašnjih vertikalnih površina.

Sekretarijat za uređenje prostora opštine Pljevlja, dostavio je dopis Ministarstvu ekonomije, br. 05-351-140 od 16.05.2011.godine, u kojem je navedeno da se Prostorno-urbanističkim planom opštine Pljevlja ističe, između ostalih, dokazani i potencijalni prostor za eksploataciju arhitektonsko-građevinskog ili ukrasnog kamena „Štur“.

Prilog: dopis sa izvodom iz PUP-a opštine Pljevlja do 2020.godine.

2. „Žoljevica“ (AGK), Opština Andrijevica

Ležište AGK „Žoljevica“ nalazi se na brdu Žoljevica, oko 5 km sjeverno od Andrijevice, sa kojom je povezano lokalnim asfaltnim putem dužine oko 7 km. Brdo Žoljevica se iznad sela Zabrdje naglo diže strmim ostenjacima do 1510 m.n.m., dok je prema sjeverozapadu i sjeveru ograničeno rijekom Gradišnicom.

Ležište „Žoljevica“ je istraživano u prethodnom periodu, ali te podatke treba uzeti sa rezervom, jer se ne raspolaže podacima o obimu i konkretnijim rezultatima probne eksploatacije i obradi kamenih blokova, kao ni o iskorišćenjima, odnosno, procentima bloka iz stijenske mase i ploča iz bloka.

Predmetno ležište izgrađuju srednjetrijski sivi i bijeli masivni mermerasti krečnjaci. Sivi mermerasti krečnjaci u okviru istraživanog terena zauzimaju znatno veću površinu u odnosu na bijele. Međutim, prelaz sivih u bijele mermeraste krečnjake je bez jasnih granica i javlja se čitav niz gradacija prelaza, odnosno, varijeteta: tamno-sivi, svijetlosivi, sivo-bijeli i bijelo-sivi.

Bijeli mermerast krečnjaci izgrađuju sjeverozapadni dio ležišta i u njima su prisutni jasno uočljivi isistemi pukotina različite orijentacije. Sivi mermerasti krečnjaci na uglačanim površinama izrezanih ploča pokazuju tamnije i svjetlije eliptične uklopke.

U centralnom dijelu ležišta zastupljene su šarene mermerisane krečnjačke breče i laporoviti crveni krečnjaci sa rožnacima, čija je zapadna strana prema sivim mermerastim krečnjacima obilježena manjim rasjedom. U ovoj „tektonskoj kрпи“ zapaža se smjenjivanje škriljavog tamnocrvenog laporovitog krečnjaka, bijelog i/ili sivog krečnjaka sa nešto debljim bancima mermernih breča, koje su

izgrađene od dobro vezanih komada bijelog, a rjeđe i crvenog mermera. Komadi mermera u breči su nepravilnog oblika i različite veličine.

Na osnovu dosadašnjih istraživanja, kamen iz ležišta „Žoljevica“ se dobro polira, pri čemu se postiže visok sjaj. Oba varijeteta su vrlo dekorativna. Može se koristiti za proizvodnju ploča za oblaganje horizontalnih i vertikalnih površina objekata u građevinarstvu.

Dokazane rezerve iz 1963.godine su:

KATEGORIJA	REZERVE, 10 ³ m ³		
	Sivi mermer	Bijeli mermer	Sivobijeli mermer
B	1.340	-	-
C ₁	883	20	40
B + C ₁	2.223	20	40

Sekretarijat za poslove lokalne uprave opštine Andrijevića, dostavio je dopis Ministarstvu ekonomije, br. 023-134/ 2011-045/1 od 13.05.2011.godine, u kojem je navedeno da je lokalitet „Žoljevica“ predviđen za eksploataciju ukrasnog kamena i mermera prostorno-urbanističkim planom opštine Andrijevića čija je izrada u završnoj fazi.

Napominjemo da je i u Prostornom planu Crne Gore do 2020.godine, tačka 3.2.2. Mineralne sirovine, definisano da su u okolini Andrijevice utvrđene znatne rezerve, između ostalih, i ukrasnog kamena, a u geološkoj dokumentaciji to je lokalitet Žoljevica.

Prilog: Dopis Sekretarijata za poslove lokalne uprave opštine Andrijevića.

3. „Skrbuša“ (AGK), Opština Kolašin

Ležište AGK „Skrbuša“ nalazi se na oko 4,5 km vazdušne linije jugoistočno od Kolašina, u ataru sela Skrbuša, a na desnoj obali istoimene rječice, lijeve pritoke Tare.

Ležište se nalazi na topografskom listu Ivangrad K 34-40, 1:100 000, odnosno, na listu Kolašin, 1:25 000.

Nalazi se u planinskom području u slivu rječice Skrbuše, odnosno, Mujićkog potoka, kako se ona zove u srednjem i gornjem toku. Ova rječica je duboko usjekla svoje korito u trijaskim i kredno-paleocenskim sedimentima, tako da se njene dolinske strane, a posebno desna na kojoj se nalazi ležište, u vidu strmih, često vertikalnih odsjeka spuštaju prema njenom koritu.

Inače, nadmorska visina ovog područja znatno prelazi 1000 m.

Pristup ležištu je jedino moguć iz pravca Kolašina asfaltnim putem koji vodi do Skrbuše i dalje prema Mateševu u dužini od 6 km, a od Skrbuše vodi, relativno, uzak šumski put dolinom rječice Skrbuše, odnosno, Mujićkog potoka, koji prolazi

samom južnom ivicom istražno-eksploatacionog prostora. Od sela Skrbuše do ležišta šumski put je u dužini od oko 2,5 km.

Istražno-eksploatacioni prostor je teško pristupačan: veoma je strm i pošumljen i predstavljaće otežano geološko istraživanje, a što će se, svakako, odraziti na troškove istraživanja.

Teren je potpuno nenaseljen. Relativna blizina Kolašina može predstavljati povoljnu okolnost za obezbjeđenje lokalne radne snage u fazi istraživanja i eventualne eksploatacije.

Istražno-eksploatacioni prostor je definisan prema geološkoj situaciji i obuhvata prostor između tačaka sa sljedećim koordinatama:

TAČKA	KOORDINATE	
	X	Y
A	4 740 250	7 382 500
B	4 740 250	7 383 000
C	4 739 900	7 382 500
D	4 739 900	7383 000

Teren je istraživao 1964/65 godine na površini od 4,6 ha. U okviru srednjetrojaskih članova izdvojeno je 5 zona u skladu sa predviđenom namjenom:

-Zona raspadnutih slojevitih i škriljavih raznobojnih krečnjaka i glinovitih krečnjaka sa rožnacima. Podina ovih sedimenata, koju čine šareni brečasti mermerisani krečnjaci i mermerni krečnjaci, je ekonomski korisna. **U povlati su ekonomski korisni mermerasti krečnjaci sivobjeličaste boje, odnosno, bijeložute.**

-Slojeviti, pločasti i škriljavi raznobojni krečnjaci sa rožnacima nemaju ekonomsku vrijednost.

-**Šareni brečasti i mermerisani krečnjaci su poznati pod nazivom mermerna breča „Skrbuša“ i predstavljaju cijenjeni i vrlo traženi dekorativni materijal koji je upotrebljavan još u srednjem vijeku.** Zauzimaju centralni dio ispitivanog terena. Boja kamena je: razne nijanse crvene, bijele i svijetle krem, pri čemu dominira crvena boja. Pomenute nijanse crvene i bijele boje se javljaju u vidu sočiva i mugli različitog oblika i veličine. Odlomci mermerastog krečnjaka koji su se našli jedan pored drugog su, dakle, obojeni različitim bojama, što stijeni daje ljepši i privlačniji izgled.

Na osnovu laboratorijskih ispitivanja iz 1964.godine, ukrasni kamen, mermerna breča „Skrbuša“ ima ograničenu primjenu, jer nije pogodan za eksterijere. Crveno obojeni dijelovi kamena bi se pod dejstvom atmosferilija dekolorisali.

Za enterijere se može upotrebljavati bez ograničenja.

-Četvrtu zonu sedimenata predstavljaju prekrystalisali mermerisani krečnjaci koji su označeni kao „bankoviti žučkasti i sivobjeličasti krečnjaci“, a inače se

označavaju kao „bijeložuti“. **Ova stijena je interesantna kao dekorativni građevinski kamen.**

Na istočnom dijelu terena ovaj krečnjak je kompaktan, čvrst i masivan. Boja mu je bijela do bjeličasto-siva, ali brojne skoro paralelne i veoma tanke žučkaste laporovito-glinovite žilice, čija boja najvjerovatnije potiče od gvožđevitog pigmenta, daju vrlo prijatnu i privlačnu žučkasto-bjeličasto boju čitavoj stijeni.

Za eksploataciju je najinteresantniji jugoistočni dio ove zone gdje je žuto-bijela boja prilično ujednačena, a sama stijena je kompaktna i masivna.

Na osnovu laboratorijskih ispitivanja iz 1964.godine, dobre i zdrave partije krečnjaka ove zone predstavljaće kvalitetan ukrasni kamen, **po izgledu jedinstven među našim ukrasnim vrstama**, ali sa ograničenom primjenom, uglavnom, na enterijere.

-Posljednju zonu trijaskih sedimenata predstavljaju sivi i sivobjeličasti, slojeviti, odnosno, bankoviti i ispučali prekrystalisani mermerasti krečnjaci ograničenog rasprostranjenja, koji se javljau na krajnjem istočnom dijelu ispitivanog terena. Zbog ograničenog rasprostranjenja, boje i polomljenosti, ovi krečnjaci su bez ekonomske vrijednosti.

Utvrđene rezerve stijenske mase ukrasnog građevinskog kamena „Skrbuša“ (1964.god.):

KATEGORIJA	REZERVE, 10 ³ m ³		
	Mermerna breča	Bijeložuti mermer	Ukupno
A	61	104	165
B	44	107	151
C ₁	48	107	155
U K U P N O	153	318	471

Bez obzira na činjenicu da dosadašnji stepen istraženosti ni u kom slučaju ne pruža priliku za utvrđivanje rezervi viših kategorija, nesumnjivo je da su na ovom prostoru prisutne značajne mase pomenutih krečnjaka. Njihove dimenzije i kvalitet tek treba da se utvrde detaljnim geološkim istraživanjima.

4. „Gradina“ (AGK), Opština Kolašin

Ležište „Gradina“ nalazi se u ataru sela Lipovo (Lipovska Bistrica). Pripada listu „Manastir Morača“ 148-2-4 topografske karte, 1:25 000.

Nalazi se na lijevoj strani rijeke Bistrice (lijeva pritoka Plašnice) oko 4 km sjeverozapadno od Kolašina, pored asfaltnog puta Kolašin-Bistrica Lipovska.

Istražno-eksploatacioni prostor, u okviru koga je, proračunom rezervi 1964.godine, obuhvaćeno ležište „Gradina“, nalazi se na površini od oko 15,8 ha.

Koordinate graničnih tačaka istražno-eksploatacionog prostora „Gradina“:

TAČKA	KOORDINATE		KOTE	DUŽINA STRANA(m)
	X	Y		
A	4 747 400	6 622 000	970	A-B=350
B	4 747 050	6 622 400	965	B-C=400
C	4 747 050	6 622 000	965	C-D=350
D	4 747 400	6 622 400	1 060	D-A=400

Zemljište koje se nalazi u granicama istražno-eksploatacionog prostora pripada KO Vojkovići i najvećim dijelom (k.p.br.332, 352, 355, 356 i 357) je u državnom vlasništvu.

Dijelovi katastrskih parcela broj: 358, 359, 369 i 370 su u privatnom vlasništvu.

Na području istražno-eksploatacionog prostora „Gradina“ ne postoje nikakvi objekti.

Postoje vidljivi tragovi divlje eksploatacije.

Geološka istraživanja AGK „Gradina“ vršena su tokom 1964/65 godine. Utvrđeno je da je AGK brečasti krečnjak karakterističnog izgleda zbog sadržaja velikog broja upadljivo crvenkastih žilica međusobno povezanih. Spada u nešto tvrđe krečnjake, dosta dobo se obrađuje, polira se ravnomjerno i ujednačeno do visokog sjaja. I pored dobrih tehničkih karakteristika i prijatnog estetskog izgleda, zbog svoje osjetljive boje, pri uticaju pri spoljašnjim faktorima, donekle, ima ograničenu primjenu. Može se upotrebljavati za sve vrste unutrašnjih oblaganja – horizontalnih i vertikalnih, kao i spoljašnjih vertikalnih, kod kojih kamen nije izložen direktnom uticaju atmosferilija. **Po svom izgledu je jedinstven i među poznatim vrstama u regionu nema sličnoga.**

Proračun rezervi je izvršen samo za dva varijeteta: sive slojevite krečnjake i sive masivne krečnjake.

Obračunate rezerve iz 1964/65 godine koje iznose 3.874.000 m³ č.s.m. nije moguće prihvatiti u datim kategorijama, niti ih klasifikovati u bilansne. Iste se mogu smatrati samo potencijalnim rezervama, a ležište obuhvatiti detaljnim geološkim istraživanjima i vrednovati one ogromne količine neiskorišćene mineralne sirovine u blok masu.

Stanje rezervi blokova ukrasnog kamena iz 1964/65 godine:

Kategorija	Masivni sivi (m ³)	Slojeviti sivi (m ³)	Ukup.rezerve(m ³)
A	144.000	14.000	158.000
B	117.000	12.000	129.000
C₁	113.000	15.000	128.000
C₁	263.000	28.000	291.000
Svega:	637.000	69.000	706.000

Napomena: U Prostornom planu Crne Gore do 2020.godine, tačka 3.2.2. Mineralne sirovine, ležišta „Skrbuša“ i „Gradina“ su definisana.

5. „Bijelo Polje“ (bentoniti), Opština Bar

Prostor ležišta bentonita „Bijelo Polje“ nalazi se na manjoj karstnoj zaravni, oko 650 m.n.m. Pripada KO Gluhi do - Crmnica, Opština Bar. Od Virpazara je udaljeno oko 15 km, a od Petrovca oko 13 km.

Istražno-eksploatacioni prostor „Bijelo Polje“ **zahvata površinu od 14,3 ha** i nalazi se u ataru sela Bijelo Polje. Makadamskim putem, dužine oko 350 m, povezan je sa magistralnim putem Virpazar - Petrovac.

Istražno-eksploatacioni prostor „Bijelo Polje“ sa graničnim tačkama:

TAČKA	KOORDINATE	
	X	Y
A	4 675 080	6 583 910
B	4 675 340	6 583 910
C	4 675 370	6 583 710
D	4 675 210	6 583 500
E	4 674 900	6 583 500
F	4 674 960	6 583 720

Teren u okviru istražno-eksploatacionog prostora pokriven je šumom, livadom i pašnjakom i nije naseljen.

Prema evidenciji Uprave za nekretnine, Područna jedinica Bar, zemljište izdvojenog ležišta, od ukupno 14,3 ha, nalazi se u državnoj svojini – 2654 m² na listu nepokretnosti br.331 KO Gluhi do, u svojini preduzeća „Montex“-Nikšić – 96.384 m² na listu nepokretnosti br.487 KO Gluhi do, a ostali dio je u privatnom vlasništvu od kojeg najveći dio 37.794 m² pripada listu nepokretnosti br.143 KO Gluhi do.

Od magistralnog puta do ležišta postoji lokalni makadamski put dužine 350 m. Zbog nedovoljnog stepena istraženosti u pogledu utvrđivanja rezervi i kvaliteta, potrebno je izvesti detaljna geološka istraživanja.

Zadnje **stanje rezervi je** iz 1970.godine i tada su iznosile **A+B+C₁ kategorije= 1.818.610 tona.**

Shodno dosadašnjim ispitivanjima, osnovna orijentacija primjene bentonita ležišta „Bijelo Polje“ usmjerena je ka proizvodima za dubinsko bušenje i injektiranje, za proizvodnju punila, pesticida i sredstava za bistenje pića.

Savjet za privatizaciju Vlade Crne Gore odobrilo je Ministarstvu ekonomije da može **zaključiti Ugovor o koncesiji za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju pojave nemetalne mineralne sirovine bentonita na ležištu „Bijelo Polje“.** Takođe, odobreno je i od Komisije za koncesije i Vlade Crne Gore.

6. "Bijela šuma" (bentoniti), opština Bar

Ležište bentonita "Bijela šuma" nalazi se na području Crmnice (KO Gluhi do) u neposrednoj blizini magistralnog puta Podgorica – Bar, na oko 15 km sjeveroistočno od Petrovca i 13 km od Virpazara.

Nalazi se u ataru sela Bijelo Polje, u području Korijen dubrave.

Samo ležište bentonita povezano je makadamskim kolskim putem dužine oko 300 m sa magistralnim putem i **zahvata površinu od 12,15 ha.**

Teren je, uglavnom, pokriven šumom, livadama i pašnjakom i nije naseljen.

Koordinate istražno-eksploatacionog prostora "Bijela šuma":

T A Č K A	K O O R D I N A T E		DUŽINA STRANA (m)	POVRŠINA (ha)
	X	Y		
A	4 674 900	6 583 500	A – B = 300	12,15
B	4 675 210	6 583 500	B – C = 250	
C	4 675 280	6 583 280	C – D = 175	
D	4 675 230	6 583 100	D – E = 225	
E	4 675 000	6 583 100	E – A = 400	

Veći dio zemljišta na kojem je predmetno ležište je u državnom vlasništvu, posjedovni list br.331 i u vlasništvu preduzeća "Montex"-Nikšić, posjedovni list br.487, dok je u privatnom vlasništvu, posjedovni listovi br.7,23,24,38,141142,143,144,244, 245,415 i 468.

Prema podacima iz raspoložive dokumentacije, područje ležišta "Bijela šuma" je malo istraživano, posebno, kada su u pitanju namjenska istraživanja ove mineralne sirovine.

Na osnovu analogije sa bliskim ležištima, može se zaključiti da se radi o veoma perspektivnom ležištu kvalitetne mineralne sirovine, sa procijenjenim rezervama od 1.430.000 tona.

Savjet za privatizaciju Vlade Crne Gore odobrilo je Ministarstvu ekonomije da može **zaključiti Ugovor o koncesiji za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju pojave nemetalne mineralne sirovine bentonita na ležištu „Bijela šuma“, kao i Komisija za koncesije i Vlade Crne Gore.**

Napomena: U Prostornom planu Crne Gore do 2020.godine, tačka 3.2.2.Mineralne sirovine, navedena su **ležišta „Bijelo Polje“ i „Bijela šuma“** sa utvrđenim rezervama za „Bijelo Polje“ i sa perspektivnim rezervama za „Bijelu Šumu“.

7. „Velja Gorana“ (TGK), Opština Bar

Nalazi se na jugoistočnoj granici Opštine Bar. Od Bara je udaljena (vazdušnom linijom) oko 10 km.

Pripada topografskoj sekciji „Ulcinj“, 1:25 000, na prosječnoj nadmorskoj visini od 200m, KO Velja Gorana, katastarska parcela br.235/2.

Koordinate konturnih tačaka istražno-eksploatacionog prostora „Velja Gorana“:

TAČKA	KOORDINATE	
	X	Y
A	4 649 524	6 604 313
B	4 649 432	6 604 372
C	4 649 337	6 604 486
D	4 649 241	6 604 628
E	4 649 118	6 604 628
F	4 649 040	6 604 541
G	4 649 084	6 604 411
H	4 649 048	6 604 303
I	4 649 132	6 604 246
J	4 649 215	6 604 286
K	4 649 357	6 604 230

Do istražno-eksploatacionog prostora „Velja Gorana“ postoje pristupni kolski makadamski put sa sjeverne strane od Pečurica i sa južne strane od Kruča.

U granicama istražno-eksploatacionog prostora nema naselja ni urbanističkih objekata, a zemljište na kojem je lociran je u državnom vlasništvu.

Područje istražno-eksploatacionog prostora „Velja Gorana“ i šire, uglavnom, je brdovito i karakteristično za kraške terene Jadranske obale. Dominantan je masiv Možure (546 m.n.m), zatim, Kobilica (622 m.n.m) i Štrbina (589 m.n.m.).

Šire područje Bara i Ulcinja bilo je predmet istraživanja od strane više istraživača još od kraja XIX i tokom XX vijeka. Činjenica je da su u ovom području, u okviru Jadransko-Jonske zone, dokazane rezerve tehničko-građevinskog i arhitektonsko-građevinskog kamena na više lokaliteta.

Šire područje istražno-eksploatacionog prostora „Velja Gorana“, u geotektonskom smislu, pripada Jadransko-Jonskoj zoni (Parahton), ka i dijelu prostrane Jadranske karbonatne platforme, koja je postojala od gornjeg trijasa do srednjeg eocena.

S obzirom da predmetni lokalitet, do sada, nije bio obuhvaćen detaljnim geološkim istraživanjima, kako bi se utvrdile rezerve mineralne sirovine, njihov kvalitet, obrada i primjena, može se o istom govoriti, za sada, samo na osnovu

analogije sa ležištima nastalim u sličnim ili istim uslovima, a koja se nalaze u blizini.

U ovom slučaju, o naprijed navedenom, može se govoriti na osnovu analogije sa istraženim ležištem tehničko-građevinskog kamena „Možura-Orlovo“.

Istražno-eksploatacioni prostor „Velja Gorana“ nastao je u istim uslovima, kao i ležište „Možura-Orlovo“. Znači, nalazi se u okviru gornjekrednog kompleksa karbonatnih stijena. Kvartarne tvorevine predstavljene su deluvijumom.

Krečnjaci su bankoviti i slojeviti.

Morfologija terena i zalijeganje ležišta, omogućiće otvaranje i eksploataciju mineralne sirovine površinskim kopom brdskog tipa.

U genetskom pogledu pripada grupi ležišta sedimentnog tipa.

Na osnovu prospekcije i analogije sa istraženim ležištima, može se zaključiti da će detaljna geološka istraživanja dokazati da se u okviru istražno-eksploatacionog prostora „Velja Gorana“ nalaze znatne komercijalne rezerve koje imaju primjenu u građevinarstvu.

Za valorizaciju predmetne mineralne sirovine zainteresovan je određeni investitor i shodno tome uputio je zahtjev Opštini Bar u vezi namjene lokaliteta „Velja Gorana“. Odgovoreno je da je inicijativa, vezana za koncesiju za eksploataciju mineralne sirovine u mjestu Velja Gorana, prosljeđena obrađivaču Prostorno-urbanističkog plana opštine Bar, kako bi uradio implementaciju iste.

Inicijativa je prema mišljenju u Opštini opravdana i njenom realizacijom postigla bi se valorizacija prostora u višim dijelovima Opštine i uposlili radnici u njenom ruralnom dijelu, što ima dodatni ekonomski efekat (dopis je u predmetu Ministarstva ekonomije).

8. „Crni krš“ (keratofir), Opština Bar

Nalazi se blizu starog puta Bar – Virpazar. Od Bara je udaljen u pravcu sjeveroistoka vazdušnom linijom oko 6 km.

Lociran je u izvorišnom dijelu rijeke Željeznice, sa obje njene strane.

Tokom prospekcije, koju je izvela JU Zavod za geološka istraživanja – Podgorica, 2001.godine, ocijenjeno je da je predmetna pojava veoma povoljna za istraživanje i eksploataciju.

Glavni dio masiva ima oblik tipične vulkanske kupe veoma strmih strana, sa jasno izraženim lavičnim slivovima pločastog lučenja. Ovaj dio se nalazi na lijevoj obali Željeznice, dok na njenu stranu prelaze dva kraka: jedan manji u pravcu sjeverozapada, a drugi veći u pravcu jugozapada. Ti dijelovi vulkanskog masiva nijesu, međutim, interesantni za date namjene, jer ih čine degradirani, izbijeljeni vulkaniti i tufovi.

Glavni dio ovog masiva je skoro izometričan, sa dimenzijama 500 x 500 m. Konfiguracija terena, udaljenost od glavnih saobraćajnica i naselja, te blizina rijeke Željeznice, čine ovu stijensku masu, pored zadovoljavajućeg sastava i

strukture stijene, jednom od najpovoljnijih u primorskom dijelu prospektovanog terena kada je u pitanju data namjena.

Pristup predmetnom lokalitetu moguć je iz dva pravca postojećim kolskim putem, a okolni teren je veoma pogodan za lociranje objekata pripreme i prerade.

Inače, to je stijena masivne teksture, holokristalasto-porfirske strukture. Uočljivi su krupni fenokristali feldspata i nešto manje bojenih minerala u gustoj, mikrokristalastoj osnovnoj masi. Boja joj je siva do sivozelenkasta.

Petrografskom analizom je utvrđeno da se radi o andezitu.

Hemijskom analizom je utvrđeno da je sadržaj sulfida (prvenstveno pirit koji se najčešće javlja u ovim vulkanitima), kao štetne komponente u stijenama za datu namjenu, relativno, nizak.

Sekretarijat za uređenje prostora, komunalno-stambene poslove i zaštitu životne sredine Opštine Bar, dostavio je dopis Ministarstvu ekonomije, br. 032-07-dj-353-29 od 31.05.2011.godine, u kojem je navedeno da je Prostorno-urbanistički plan Opštine Bar u izradi i da su dopis Ministarstva ekonomije prosljedili obrađivaču plana na razmatranje, a da će konačno plansko rješenje biti , nakon sprovedene zakonske procedure, donošenjem Prostorno-urbanističkog plana.

U Prostornom planu Crne Gore do 2020.godine, tačka 3.2.2.Mineralne sirovine, je navedeno da tehničko-građevinskog kamena i dolomita u Crnoj Gori ima, praktično, u neograničenim količinama u svim opštinama. To su karbonatne stijenske mase (krečnjačko – dolomitne stijenske mase i manje vulkanske stijene), koje se nalaze i na teritoriji Opštine Bar.

U tački 2.4. Prostorni koncept razvoja privrednih djelatnosti je navedeno da u skladu sa raspoloživim resursima (prirodnim i ljudskim), kao i pojedinačno opštine i njihova šira područja, eksploatacija građevinskog kamena i rudarska djelatnost preporučuje se, između ostalih, i u opštini Bar.

Naprijed navedeno, uz dostavljanje smjernica Ministarstva ekonomije, koje je Opština Bar prosljedila obrađivaču plana, upućuje na zaključak da će ležišta tehničko-građevinskog kamena „Velja Gorana“ i „Crni krš“ biti definisana prostorno-urbanističkim planom Opštine Bar, a što je u skladu sa tačkom 3.7. Prostornog plana Crne Gore do 2020.godine: da prilikom izrade plana lokalna samouprava, kao polaznu osnovu, koristi izvode iz Prostornog plana Crne Gore za svoju teritoriju, odnosno, obaveza je da po sadržini i formi bude kompatibina sa sadržinom i formom Prostornog plana Crne Gore.

Treba istaći da se predmetna mineralna sirovina koristi za habajuće slojeve pri izgradnji puteva visokih performansi, kao što su, između ostalih i auto-putevi, a koju Crna Gora uvozi.

S obzirom da se, kroz detaljna geološka istraživanja, očekuje da se dokažu znatne rezerve keratofira, Crna Gora bi ne samo zadovoljila svoje potrebe, nego bi i izvozila ovu veoma traženu mineralnu sirovinu.

Prilog: Dopis Sekretarijata za uređenje prostora, komunalno-stambene poslove i zaštitu životne sredine Opštine Bar.

POSTUPAK ZA DAVANJE KONCESIJA

Na osnovu člana 17 Zakona o koncesijama, postupak za davanje koncesija pokreće nadležni organ izradom koncesionog akta, u skladu sa predmetnim planom.

Postupak iz stava 1 člana 17 može se pokrenuti i na inicijativu zainteresovanog lica.

Postupak, od strane zainteresovanog lica se pokreće zahtjevom za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralne sirovine. Uz zahtjev, zainteresovano lice podnosi ministarstvu podatke i informacije potrebne za pripremu koncesionog akta, shodno odredbama člana 19 Zakona o koncesijama. Ako ministarstvo ocijeni da je inicijativa prihvatljiva, određiće rok podnosiocu inicijative za deponovanje procijenjenih sredstava za izradu koncesionog akta, uključujući izradu tenderske dokumentacije, nacrtu ugovora o koncesiji, troškove rada tenderske komisije i troškove sprovođenja javne rasprave. Ministarstvo je dužno da u roku od 15 dana od dana deponovanja sredstava otpočne pripremu neophodnih akata.

ROKOVI ZA OBJAVLJIVANJE JAVNOG OGLASA ZA DAVANJE KONCESIJA

Postupak za davanje koncesija pokreće Ministarstvo ekonomije izradom koncesionog akta, u skladu sa godišnjim planom iz člana 7 Zakona o koncesijama. Takođe, kao što je već navedeno, postupak se može pokrenuti i inicijativom zainteresovanog lica.

Koncesioni akt usvaja Vlada Crne Gore, s tim što prethodno, prije njegovog dostavljanja na usvajanje, ministarstvo organizuje i sprovodi javnu raspravu u roku od 15 do 30 dana od dana upućivanja javnog poziva za javnu raspravu.

Nakon usvajanja koncesionog akta, u skladu sa zakonom, ministarstvo je dužno da objavi javni oglas za davanje koncesija za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina.

Rokovi na koji se daju koncesije određuju se na osnovu predmeta koncesije, vremena potrebnog za povrat investicija i ostvarivanje dobiti po osnovu koncesione djelatnosti.

Rok trajanja koncesije za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina ne može biti duži od 30 godina.